

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE 2014

Z działalności Towarzystwa Edukacji
Antydyskryminacyjnej

Towarzystwo Edukacji Antydyskryminacyjnej

ul. Ks. Ignacego Kłopotowskiego 9 m. 31

03-718 Warszawa

KRS: 0000337613

NIP: 1132785116

REGON: 142068427

Data wpisu do KRS: 8 października 2009

WŁADZE TOWARZYSTWA EDUKACJI ANTYDYSKRYMINACYJNEJ W 2014 ROKU

Zarząd:

Małgorzata Dymowska	prezeska
Ewa Stoecker	wiceprezeska
Dorota Bregin	skarbniczka
Elżbieta Kielak	członkini
Ewa Okroy	członkini

Komisja rewizyjna:

Natalia Sarata - przewodnicząca
Kinga Karp - członkini
Dominika Cieślukowska - członkini

Towarzystwo Edukacji Antydyskryminacyjnej jest niedochodową i niezależną organizacją pozarządową, działającą od 2009 roku, której misją jest rozwijanie i upowszechnianie edukacji antydyskryminacyjnej tak, aby każda osoba współtworzyła świat wolny od dyskryminacji i przemocy.

Swoją misję realizujemy na trzy sposoby:

- Rozwijamy kompetencje osób zajmujących się edukacją antydyskryminacyjną.
- Budujemy standardy edukacji antydyskryminacyjnej.
- Działamy na rzecz włączenia edukacji antydyskryminacyjnej do systemu edukacji formalnej w Polsce:
  - a) prowadzimy badania systemu edukacji formalnej w Polsce, aby zobaczyć, na ile edukacja antydyskryminacyjna jest w tym systemie obecna,
  - b) koordynujemy działania Koalicji na rzecz Edukacji Antydyskryminacyjnej i budujemy dialog z decydentkami i decydentami systemu edukacji.

Towarzystwo Edukacji Antydyskryminacyjnej tworzą osoby zajmujące się edukacją antydyskryminacyjną. Skupiamy osoby, które specjalizują się w tej dziedzinie - są to m.in. trenerzy/ trenerki antydyskryminacyjni/ antydyskryminacyjne, twórcy/twórczynie projektów na rzecz równości i różnorodności, członkowie/członkinie organizacji wspierających grupy narażone na dyskryminację. W 2014 roku zwiększyła się liczba osób członkowskich - z końcem 2014 roku Towarzystwo zrzeszało 56 członków i członkiń.

Od 2011 roku koordynujemy działania Koalicji na rzecz Edukacji Antydyskryminacyjnej, której celem jest wprowadzenie rzetelnej edukacji antydyskryminacyjnej do systemu edukacji formalnej w Polsce. Koalicja jest dobrowolnym porozumieniem organizacji pozarządowych, partnerów społecznych oraz grup nieformalnych, które działają na rzecz edukacji antydyskryminacyjnej. W roku 2014 Koalicja powiększyła się o 9 nowych organizacji członkowskich i, na koniec 2014 roku, składała się z 52 organizacji.

Realizujemy cele Koalicji, prowadząc działania rzecznicze. Działamy na rzecz zmiany na poziomie systemowym w oparciu o 8 najważniejszych postulatów, adresowanych do Ministerstwa Edukacji Narodowej.

W 2014 roku zrealizowaliśmy drugie, po „Wielkiej nieobecnej”, badanie dotyczące dyskryminacji w środowisku szkolnym oraz potrzeb związanych z jej przeciwdziałaniem w ramach projektu „Dyskryminacja w szkole - obecność nieusprawiedliwiona”.

SZCZEGÓLNE DZIAŁANIA REALIZOWANE PRZEZ TOWARZYSTWO EDUKACJI ANTYDISKRYMINACYJNEJ W ROKU 2014

W roku 2014 Towarzystwo Edukacji Antydyskryminacyjnej kontynuowało i podejmowało nowe działania odnoszące się do realizacji wszystkich celów strategicznych tj.:

1. Rozwój i wzmocnienie środowiska osób zaangażowanych w edukację antydyskryminacyjną.
2. Podniesienie jakości działań prowadzonych w obszarze edukacji antydyskryminacyjnej.
3. Podniesienie znaczenia edukacji antydyskryminacyjnej i poziomu wiedzy w tym zakresie, szczególnie w systemie edukacji formalnej.
4. Zbudowanie wizerunku i wzmocnienie potencjału partnerskiego Towarzystwa Edukacji Antydyskryminacyjnej.

5. Wzmocnienie stabilności instytucjonalnej i finansowej Towarzystwa Edukacji Antydyskryminacyjnej.

Cel strategiczny 1

Rozwój i wzmocnienie środowiska osób zaangażowanych w edukację antydyskryminacyjną oraz podniesienie jakości działań prowadzonych w obszarze edukacji antydyskryminacyjnej.

Cele szczegółowe:

- 1.1 Wypracowanie systemu rozwoju kompetencji i wsparcia członków i członkiń TEA.
- 1.2 Uruchomienie procesu samokształcenia w TEA.

W 2014 roku kontynuowane były prace nad Systemem certyfikacji Trenerskiej TEA. Komisja certyfikacyjna w składzie: Małgorzata Jonczy-Adamska, Kinga Karp, Agnieszka Sznajder, Elżbieta Kielak przygotowała i przeprowadziła anonimową ankietę wśród członkiń i członków TEA, która miała na celu zbadanie barier oraz wyzwań związanych z rozpoczęciem procesu certyfikacji. Wyniki ankiety, omówione przez Elżbietę Kielak, stanowiły podstawę do dyskusji nad aktualnością i ważnością ww. celu strategicznego w trakcie spotkania strategicznego Towarzystwa i Walnego Zgromadzenia (Czerwówka, 6-8 czerwca 2014 r.).

Wizyta studyjna w Holandii

W dniach 17 - 20 marca 2014 roku delegacja TEA (Agnieszka Kozakoszczak, Ewa Stoecker i Agata Teutsch) wzięła udział w wizycie studyjnej w Holandii, której tematem była edukacja antyhomofobiczna. Wizyta odbyła się na zaproszenie Stowarzyszenia Lambda Warszawa, finansowana była przez Ambasadę Królestwa Niderlandów w Polsce. Podczas wizyty delegacja odwiedziła kilkanaście instytucji, organizacji oraz szkół i przyglądała się, w jaki sposób prowadzona jest w nich edukacja antyhomofobiczna. Przywiezione z zagranicy dobre praktyki, kontakty (i gadżety) zostały upowszechnione podczas spotkania strategicznego (Czerwówki) w atrakcyjnej formie loterii fantowej przygotowanej i poprowadzonej przez Agnieszkę Kozakoszczak. Agnieszka Kozakoszczak i Agata Teutsch wystąpiły także z prezentacją nt. edukacji antyhomofobicznej podczas spotkania Koalicji na rzecz Edukacji Antydyskryminacyjnej (19 maja 2014 r.).

Cel strategiczny 2

Podniesienie jakości działań prowadzonych w obszarze edukacji antydyskryminacyjnej.

Cele szczegółowe:

- 2.1 Wypracowanie modelu edukacji antydyskryminacyjnej: standard zawartości merytorycznej edukacji antydyskryminacyjnej, standard kompetencji osób prowadzących edukację antydyskryminacyjną, standard organizowania wydarzeń edukacyjnych uwzględniający perspektywę antydyskryminacyjną.
- 2.2 Zdiagnozowanie poziomu wdrażania edukacji antydyskryminacyjnej w edukacji nieformalnej.
- 2.3 Upowszechnienie modelu edukacji antydyskryminacyjnej.
- 2.4 Wypracowanie nowych form edukacyjnych w edukacji antydyskryminacyjnej.

W roku 2014 Towarzystwo realizowało działania w powyższym obszarze poprzez upowszechnianie wystawy „Dyskryminacja a edukacja”. W roku 2014 wystawa została pokazana:

- w Lublinie w dniach 21 marca do 4 kwietnia podczas wydarzeń wokół „Wiosny antyrasistowskiej”,
- w Zakopanem w dniach 12 do 15 kwietnia podczas konferencji projektu System Ewaluacji Oświaty "Jakość edukacji czy/i jakość ewaluacji. Ucząca się szkoła", zorganizowanej przez Uniwersytet Jagielloński w partnerstwie z Ośrodkiem Rozwoju Edukacji i Erą Ewaluacji,
- we Wrocławiu w dniu 25 maja w ramach Dolnośląskich Targów Organizacji Pozarządowych, wystawa zorganizowana została przez Fundację na rzecz Równości,
- W Kudowie Zdroju w dniach 10-11 października, podczas konferencji „Przez refleksyjną praktykę do pokrytycznych zmian i profesjonalizmu w nauczaniu”, wystawa zorganizowana przez Dolnośląską Szkołę Wyższą w partnerstwie z Wrocławskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli,
- W Krakowie w dniach 6 - 7 listopada w ramach konferencji „Gender - edukacja - praca. Cenzury płci i praktyki oporu”, zorganizowaną przez Katedrę Mediów i Badań Kulturowych i Ośrodek Badań nad Mediami Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Fundację Autonomia i Towarzystwo Edukacji Antydyskryminacyjnej.

Wystawą nieodpłatnie opiekuje się i koordynuje Magda Chustecka, wspierana przez Dorotę Bregin i Agnieszkę Kozakoszczak.

Cel strategiczny 3

Podniesienie znaczenia edukacji antydyskryminacyjnej i poziomu wiedzy w tym zakresie, szczególnie w systemie edukacji formalnej

Cele szczegółowe:

3.1 Zintegrowanie i wzmocnienie środowiska organizacji działających w obszarze edukacji antydyskryminacyjnej.

3.2 Zwiększenie obecności edukacji antydyskryminacyjnej w edukacji formalnej na poziomie systemowym i instytucjonalnym

3.3 Zwiększenie wiedzy dotyczącej edukacji antydyskryminacyjnej wśród osób zajmujących się edukacją formalną.

PROJEKT BADAWCZY „DISKRYMINACJA W SZKOLE - OBECNOŚĆ NIEUSPRAWIEDLIWIONA”

W 2014 roku rozpoczęła się realizacja projektu „Dyskryminacja w szkole - obecność nieusprawiedliwiona”, finansowanego w ramach programu „Obywatele dla Demokracji” z Funduszy EOG. Czas realizacji projektu obejmuje okres od marca 2014 do maja 2015 roku. W niniejszym sprawozdaniu przedstawiona są działania podjęte w 2014 roku.

Projekt jest realizowany w partnerstwie z Fundacją na rzecz Różnorodności Społecznej. Koordynatorkami projektu są Dorota Bregin i Małgorzata Jonczy-Adamska.

Za działania organizacji partnerskiej jest odpowiedzialna Agnieszka Kozakoszczak. Zespół metodologiczny/ redakcyjny tworzą: dr Katarzyna Gawlicz, dr Paweł Rudnicki, dr Marcin Starnawski z Instytutu Pedagogiki Dolnośląskiej Szkoły Wyższej we Wrocławiu.

Projekt składa się z 2 głównych części: (1) kompleksowego badania doświadczeń związanych z dyskryminacją w środowisku szkolnym oraz potrzeb związanych z jej przeciwdziałaniem, (2) rzecznictwa na rzecz systemowych zmian w polityce oświatowej (w tym kontynuacji działań Koalicji na rzecz Edukacji Antydyskryminacyjnej). Poniżej znajduje się opis części badawczej. Działania medialne, rzecznicze oraz rozwój instytucjonalny, realizowane w ramach projektu, zostały opisane w innych częściach sprawozdania.

1. Badanie dyskryminacji w szkole

Cele badania:

1. Zbadanie sytuacji i struktur dyskryminacyjnych oraz zjawisk powiązanych z dyskryminacją (uprzedzenia, przemoc motywowana nienawiścią itp.), mających miejsce w szkołach na terenie Polski.
2. Analiza sposobów wdrażania, realizacji i udoskonalania działań antydyskryminacyjnych (w tym edukacji antydyskryminacyjnej), a także towarzyszące im trudności lub przeszkody w szkołach w kontekście rozporządzenia Ministerstwa Edukacji Narodowej z maja 2013 roku (wymóg realizacji działań antydyskryminacyjnych w szkołach).
3. Zdiagnozowanie potrzeb i wyzwań związanych z przeciwdziałaniem nierównemu traktowaniu, przemocy motywowanej uprzedzeniami oraz mowie nienawiści w szkołach w Polsce.

Na działania projektowe w części badawczej złożyły się:

(1) opracowanie metodologii badawczej (zespół metodologiczny we współpracy z zespołem badawczym TEA)

(2) przeprowadzenie wywiadów grupowych z uczennicami i uczniami;

W czerwcu i wrześniu 2014 roku przeprowadzono 7 wywiadów grupowych z uczennicami i uczniami gimnazjów oraz szkół ponadgimnazjalnych. Wywiady były realizowane przez Dorotę Bregin, Magdalenę Chustecką, Małgorzatę Dymowską, Ewę Stoecker.

(3) przeprowadzenie wywiadów indywidualnych z nauczycielkami i nauczycielami - liderkami i liderami równości;

W miesiącach czerwiec - sierpień 2014 przeprowadzono 22 wywiady indywidualne (pogłębione) z nauczycielkami i nauczycielami, będącymi liderkami / liderami równości w środowisku szkolnym.

Wywiady prowadziły: Małgorzata Dymowska, Joanna Grzymała-Moszczyńska, Jan Świerszcz, Dominika Cieślukowska, Dorota Bregin, Ewa Stoecker, Magdalena Chustecka.

(4) przeprowadzenie wywiadów indywidualnych z nauczycielkami i nauczycielami ze szkół, w których przeprowadzono wywiady grupowe z uczniami i uczennicami;

Przeprowadzono 5 wywiadów indywidualnych z przedstawicielkami kadry pedagogicznej. Wywiady zrealizowały: Dorota Bregin, Magdalena Chustecka, Małgorzata Dymowska, Ewa Stoecker.

(5) badanie danych zastanych, gromadzonych w ramach Systemu Ewaluacji Oświaty w odniesieniu do wymogu prowadzenia działań antydyskryminacyjnych w placówkach oświatowych;

Badanie przeprowadziły Małgorzata Jonczy-Adamska i Marta Rawłuszko.

(6) analiza danych i napisanie na ich podstawie raportu;

Magdalena Chustecka, Małgorzata Dymowska i Ewa Stoecker opracowały rozdział na podstawie wywiadów grupowych z młodzieżą, Małgorzata Jonczy-Adamska i Marta Rawłuszko - rozdziały na podstawie wywiadów indywidualnych z liderkami i liderami równości oraz wspólny rozdział na podstawie danych z Systemu Ewaluacji Oświaty. Prace wspierał zespół redakcyjny.

(7) opracowanie rozdziału metodologicznego oraz kwerendy - przeglądu dotychczasowych badań dotyczących dyskryminacji w edukacji;

Opracowanie: zespół metodologiczny.

Do końca 2014 roku ukończono pracę nad zawartością merytoryczną raportu i przekazano do prac redakcyjnych i korektorskich.

(8) towarzyszenie wybranym szkołom w opracowaniu polityki równego traktowania (działania organizacji partnerskiej, Fundacji na rzecz Różnorodności Społecznej);

W ramach tego działania FRS przygotowała metodologię pracy ze szkołami nad wewnętrznymi Kodeksami Równego Traktowania. Do projektu FRS, którego część jest wspólna z projektem „Dyskryminacja w szkole - obecność nieusprawiedliwiona”, zrekrutowano 9 szkół, przeprowadzono warsztaty dla dyrekcji szkół oraz rozpoczęto indywidualną pracę z poszczególnymi szkołami nad opracowaniem wewnętrznych Kodeksów Równego Traktowania. Agnieszka Kozakoszczak, reprezentująca FRS w zespole koordynacyjnym, napisała także artykuł pt. „Opracowanie i wdrażanie standardów równego traktowania w szkole - potrzeby, doświadczenia, wnioski”, który został włączony do raportu z badań.

DZIAŁANIA RZECZNICZE

Flagowym działaniem Towarzystwa w obszarze 3 celu strategicznego jest koordynacja Koalicji na rzecz Edukacji Antydyskryminacyjnej zawiązanej w lutym 2011 roku w ramach projektu „Wielka Nieobecna - o edukacji antydyskryminacyjnej w systemie edukacji formalnej w Polsce”.

W roku 2014 rzecznictwo TEA, którego celem jest wprowadzenie rzetelnej edukacji antydyskryminacyjnej do systemu edukacji formalnej w Polsce, było realizowane przede wszystkim w ramach dwóch projektów: „Dyskryminacja w szkole - obecność nieusprawiedliwiona” oraz „Edukacja antydyskryminacyjna - sprawdzam! wspieram!” (oba finansowane w ramach programu „Obywatele dla Demokracji” z Funduszy EOG).

Główne działania rzecznicze zrealizowane w 2014 r. i ich efekty:

Działania rzecznicze zewnętrzne:

- W dniu 30 stycznia 2014 r. TEA wystąpiło z listem otwartym do prof. Bogusława Śliwerskiego, Przewodniczącego Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN. List podpisało łącznie 46 organizacji pozarządowych i innych instytucji.

Autorką listu była Marta Rawłuszko, akcją zbierania podpisów pod listem aktywnie wspierały: Dominika Cieślukowska, Małgorzata Jonczy-Adamska, Monika Serkowska, Agata Teutsch. Ze strony Zarządu w pracach uczestniczyły: Magdalena Chustecka oraz Dorota Bregin.

W wyniku działania TEA, 24 kwietnia 2014 r., prof. Irena Lipowicz, Rzecznik Praw Obywatelskich wystąpiła do Minister Edukacji Narodowej, wskazując m.in. na prawne zobowiązania Polski do podjęcia wszelkich kroków dla zmiany społecznych i kulturowych wzorców zachowania mężczyzn i kobiet w celu osiągnięcia likwidacji

przesądów i zwyczajów lub innych praktyk, opierających się na przekonaniu o niższości lub wyższości jednej z płci albo na stereotypach roli mężczyzny i kobiety.

- W dn. 10 stycznia 2014 r. członkini Zarządu TEA Ewa Stoecker wystąpiła z listem do Dyrektora Departamentu Zarządzania EFS w Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju, w sprawie wyjaśnienia nieścisłości w informacji opublikowanej przez MIR, dotyczącej wyników konsultacji społecznych PO WER 2014-2020.
- W dn. 28 stycznia 2014 r. odbyło się pierwsze posiedzenie Prekomitetu Monitorującego Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020. TEA jako jedna z 8 organizacji pozarządowych w składzie Prekomitetu została wyznaczona do jego składu Zarządzeniem nr 7 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 23 stycznia 2014 r. W Prekomitecie TEA zajęła stanowisko dla przedstawiciela środowisk reprezentatywnych dla polityki równych szans i niedyskryminacji. W spotkaniu jako przedstawiciele TEA i Koalicji na rzecz Edukacji Antydyskryminacyjnej Marta Rawłuszko (TEA) i Grzegorz Stefaniak (Stowarzyszenie na rzecz Kultury i Dialogu 9/12). Było to pierwsze z dwóch spotkań Prekomitetu, drugie (ostatnie) odbyło się 11 grudnia 2014 r. i uczestniczył w nim Grzegorz Stefaniak.
- Praktyczne możliwości realizacji edukacji antydyskryminacyjnej w szkołach zostały przedstawione podczas międzynarodowej konferencji „Jakość edukacji i/czy jakość ewaluacji?” w Zakopanem, w dniach 12-15 kwietnia 2014 r., zorganizowanej przez przez Uniwersytet Jagielloński, Ośrodek Rozwoju Edukacji oraz Erę Ewaluacji. Członkini TEA, Magdalena Chustecka prowadziła sesję ekspercką „Czy szkoła uczy (się) przeciwdziałać dyskryminacji i wykluczeniu? Raport z badań”. W konferencji wzięła udział współkoordynatorka Koalicji na rzecz Edukacji Antydyskryminacyjnej, Marta Rawłuszko.
- We współpracy z Polskim Towarzystwem Prawa Antydyskryminacyjnego przygotowane zostało wspólne, oficjalne wystąpienie skoordynowane przez PTPA Koalicji Równych Szans oraz skoordynowane przez TEA Koalicji na rzecz Edukacji Antydyskryminacyjnej do Pełnomocnik Rządu ds. Równego Traktowania Agnieszki Kozłowskiej-Rajewicz. Koalicje wspólnie zapytały o stan realizacji Krajowego Programu Działań na rzecz Równego Traktowania na lata 2013-2016 na półmetku realizacji. Skonsultowane w gronie obu Koalicji oraz podpisane przez 77 organizacji i grup obu Koalicji stanowisko zostało przesłane do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w dniu 9 maja 2014 r.
- W dniu 24 listopada 2014 r. TEA wysłało oficjalne pismo do nowej Pełnomocniczki Rządu ds. Równego Traktowania, prof. Małgorzaty Fuszary z prośbą o spotkanie w sprawie współorganizacji okrągłego stołu na temat przeciwdziałania dyskryminacji w edukacji.
- Wyzwania związane z brakiem edukacji antydyskryminacyjnej, działania oraz postulaty Koalicji na rzecz Edukacji Antydyskryminacyjnej zostały przedstawione w wywiadzie Jasia Kapeli z Martą Rawłuszko, współkoordynatorką Koalicji na rzecz Edukacji Antydyskryminacyjnej, pt. „Nie było żadnego odwołania słów Giertycha” na stronach Dziennika Opinii w dniu 9 kwietnia 2014 r. oraz w „Gender” - Przewodniku Krytyki Politycznej, wydanym na początku maja 2014 r.
- Stanowisko TEA i postulaty Koalicji w odniesieniu do edukacji antydyskryminacyjnej w systemie edukacji formalnej adresowane m.in. do Ministerstwa Edukacji Narodowej, Ministerstwa Rozwoju i Infrastruktury oraz Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego zostały przedstawione przez współkoordynatorkę Koalicji na rzecz Edukacji Antydyskryminacyjnej Martę Rawłuszko podczas konferencji organizowanej przez

Fundację im. Stefana Batorego w Sejmie RP „Mowa nienawiści w Polsce 2014: problem prawny, społeczny, zjawisko medialne?” w dniu 12 czerwca 2014 r. W panelu poświęconym przeciwdziałaniu dyskryminacji w edukacji brała również udział Minister Edukacji Narodowej Joanna Kluzik-Rostkowska.

- Stanowisko TEA i postulaty Koalicji skierowane do Minister Edukacji Narodowej, Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Minister Rozwoju i Infrastruktury, zostały przedstawione przez współkoordynatorkę Koalicji na rzecz Edukacji Antydyskryminacyjnej Natalię Saratę podczas konferencji organizowanej przez Biuro Pełnomocnik Rządu ds. Równego Traktowania „Przeciw mowie nienawiści - myśl globalnie, działaj regionalnie i lokalnie” w dniu 27 czerwca 2014 r. w Warszawie.
- Przygotowane zostało oficjalne stanowisko TEA i Koalicji na rzecz Edukacji Antydyskryminacyjnej, skierowane do Minister Edukacji Narodowej Joanny Kluzik-Rostkowskiej, przedstawiające 8 postulatów Koalicji na rzecz Edukacji Antydyskryminacyjnej i zaproszenie do osobistego spotkania (27 czerwca 2014 r.).
- Przygotowane zostało oficjalne stanowisko TEA i Koalicji na rzecz Edukacji Antydyskryminacyjnej, skierowane do Dyrektora Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego w Ministerstwie Edukacji Narodowej, Claudii Torres-Bartyzel, przedstawiające postulaty umożliwienia finansowania działań z zakresu edukacji antydyskryminacyjnej w PO WER w projektach systemowych MEN oraz projektach innowacyjnych (27 czerwca 2014 r.)
- W dniu 19 sierpnia 2014 r. odbyło się spotkanie Minister Edukacji Narodowej Joanny Kluzik-Rostkowskiej z reprezentującymi Koalicję na rzecz Edukacji Antydyskryminacyjnej koordynatorkami, Martą Rawłuszko i Natalią Saratą. Spotkanie dotyczyło możliwości realizacji postulatów Koalicji skierowanych do MEN, w tym także postulatów odnoszących się do zapisów Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (EFS) w kontekście edukacji i edukacji antydyskryminacyjnej.
- W dniu 2 października 2014 r., z inicjatywy MEN, odbyło się w MEN spotkanie Małgorzaty Dymowskiej oraz Marty Rawłuszko poświęcone realizacji jednego z postulatów Koalicji z 2012 r. - utworzenia zespołu ds. przeciwdziałania dyskryminacji przy Minister Edukacji Narodowej.
- Stanowisko TEA i postulaty Koalicji w odniesieniu do edukacji antydyskryminacyjnej w systemie edukacji formalnej zostały przedstawione przez współkoordynatorkę Koalicji na rzecz Edukacji Antydyskryminacyjnej Martę Rawłuszko oraz członkinię Zarządu TEA - Małgorzatę Dymowską podczas konferencji „Jan Karcki. Człowiek i H/historia. Wyzwania dla współczesnej edukacji antydyskryminacyjnej w Polsce”, która miała miejsce w Sejmie RP w dniach 28-29 listopada 2014 r. Konferencja została zorganizowana przez Fundację Edukacyjną Jana Karckiego, Fundację Humanity in Action, Fundację Ośrodek KARTA oraz Międzynarodowy Dom Spotkań Młodzieży w Oświęcimiu.
- Między listopadem a grudniem 2014 roku odbyła się procedura wyborcza przedstawicieli/lek organizacji pozarządowych do Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER 2014-2020). Wzięta w niej udział współkoordynatorka Koalicji na rzecz EA Natalia Sarata jako kandydatka TEA na członkinię Komitetu Monitorującego reprezentującą „organizacje działające w obszarze równości szans i niedyskryminacji (z wyłączeniem działań na rzecz osób niepełnosprawnych)”. Grzegorz Stefaniak z białostockiego Stowarzyszenia na rzecz Kultury i Dialogu 9/12 - organizacji członkowskiej Koalicji na rzecz Edukacji

Antydyskryminacyjnej - startował w łączonej kandydaturze jako kandydat na zastępcę członkini Komitetu.

Kandydatury zgłoszone przez TEA otrzymały 81 głosów, w tym 17 głosów od organizacji członkowskich Koalicji. Liczba uzyskanych głosów nie wystarczyła do objęcia stanowiska w Komitecie Monitorującym, ale pokazała siłę budowania sojuszy w oparciu o Koalicję i znaczące zaufanie organizacji pozarządowych do TEA i organizacji, z których wywodzą się OC TEA.

- W odpowiedzi na dwa listy TEA, wysłane w imieniu Koalicji na rzecz Edukacji Antydyskryminacyjnej w dniach: 27 czerwca 2014 r. oraz 17 listopada 2014 r. do Minister Edukacji Narodowej Joanny Kluzik-Rostkowskiej, postulujące oficjalne wystąpienie MEN z okazji Międzynarodowego Dnia Praw Człowieka do kuratoriów i szkół, popierające edukację antydyskryminacyjną, 2 grudnia 2014 r. minister Joanna Kluzik-Rostkowska wystąpiła do wszystkich kuratorów oświaty i społeczności szkolnych z pismem postulującym „wyeksponowanie znaczenia edukacji antydyskryminacyjnej”. W liście tym odnoszono się do wszystkich przesłanek dyskryminacji.
- W dniu 9 grudnia 2014 r. odbyło się w Warszawie Forum Antydyskryminacyjne organizowane przez Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich, w którym TEA było reprezentowane przez członkinie Zarządu - Dorotę Bregin i Małgorzatę Dymowską. Obecne były także członkinie TEA, reprezentujące podczas Forum inne organizacje, w tym Natalia Sarata (Fundacja Przestrzeń Kobiet / TEA) i Agata Teutsch (Fundacja Autonomia / TEA). W spotkaniu udział wzięło 40 organizacji z całej Polski, zajmujących się przeciwdziałaniem dyskryminacji.
- W dniu 10 grudnia 2014 r., z okazji Międzynarodowego Dnia Praw Człowieka, TEA we współpracy z Fundacją im. Stefana Batorego oraz Ośrodkiem Rozwoju Edukacji (zainicjowanej przez TEA) zorganizowało ogólnopolskie seminarium „Szkoła bez dyskryminacji - bezpieczna szkoła”. W spotkaniu udział wzięło ponad 80 osób - nauczycieli/nauczycielek, doradców/doradczyń metodycznych, studentów i studentek kierunków pedagogicznych. Seminarium było prowadzone w dwóch językach: języku polskim i polskim języku migowym.

Podczas seminarium upowszechniano broszurę przedstawiającą narzędzia edukacji antydyskryminacyjnej oferowane szkołom przez organizacje członkowskie Koalicji na rzecz Edukacji Antydyskryminacyjnej.

Organizatorkami seminarium po stronie TEA były Marta Rawłuszko i Natalia Sarata. Ze strony Zarządu prace wspierała Małgorzata Dymowska.

Działania wzmacniające skuteczność i trwałość rzecznictwa:

- W dniach 7 kwietnia 2014 r. oraz 5 czerwca 2014 r. zostały zrealizowane dwa zaplanowane w projekcie spotkania KoLabowe, przygotowujące podstawy do wypracowania planu rzeczniczego TEA. W obu spotkaniach uczestniczyły m.in. osoby reprezentujące Zarząd Towarzystwa Edukacji Antydyskryminacyjnej, osoby reprezentujące wybrane organizacje Koalicji na rzecz Edukacji Antydyskryminacyjnej, a także osoby bezpośrednio zaangażowane w system edukacji formalnej. W wyniku przeprowadzonych spotkań powstała dokumentacja niezbędna do opracowania planu rzeczniczego Towarzystwa Edukacji Antydyskryminacyjnej.
- W dniu 19 maja 2014 r. odbyło się ogólnopolskie spotkanie Koalicji na rzecz Edukacji Antydyskryminacyjnej. Spotkanie w części eksperckiej odnosiło się do dobrych praktyk edukacji antyhomofobicznej w systemie edukacji formalnej w Holandii, a także do

obszarów dyskryminacji światopoglądowej w systemie edukacji formalnej w Polsce. Część wewnętrzna spotkania koncentrowała się wokół strategicznych kwestii rzeczniczych Koalicji, w tym postulatów Koalicji i kontaktów z Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju, Ministerstwem Edukacji Narodowej oraz Rzecznik Praw Obywatelskich.

- W ramach projektu „Dyskryminacja w szkole - obecność nieusprawiedliwiona” zostało przygotowane logo Koalicji na rzecz Edukacji Antydyskryminacyjnej.
- W 2014 roku do Koalicji na rzecz Edukacji Antydyskryminacyjnej przystąpiło kolejnych 9 organizacji. Na koniec 2014 roku Koalicja zrzeszała 52 organizacje, grupy nieformalne i partnerów społecznych z 16 miejscowości w Polsce. Organizacje, które przystąpiły do Koalicji w 2014 roku to: Fundacja Kofe(m)ina (Olsztyn), Fundacja Pozytywnych Zmian (Bielsko-Biała), Fundacja na rzecz Różnorodności Polistrefa (Kraków), Fundacja na rzecz Równości (Wrocław), Fundacja Ośrodka KARTA (Warszawa), ANTERIS Fundacja Pomocy Prawnej (Gdynia), Fundacja HerStory (Lublin), Stowarzyszenie Naukowe Psychologia i Seksuologia LGBT (Kędzierzyn Koźle), Stowarzyszenie Montaż (Bielsko-Biała).
- Pod koniec października 2014 r. rozpoczęła się realizacja projektu „Edukacja antydyskryminacyjna - sprawdzam! wspieram!”. W listopadzie i grudniu 2014 roku były prowadzone prace nad przygotowaniem metodologii monitoringu zdarzeń dyskryminacyjnych w szkołach, monitoringu interwencji podejmowanych w odpowiedzi na te zdarzenia przez instytucje systemu edukacji formalnej oraz monitoringu działań instytucji oświatowych w zakresie edukacji i przeciwdziałania dyskryminacji. Rozpoczęto i realizowano również prace nad strategią działań komunikacyjnych związanych z prowadzeniem profilu FB „Szkoła Równości”.

Działania były realizowane przez zespół w składzie: Magdalena Chustecka, Małgorzata Dymowska, Marta Rawłuszko, Natalia Sarata, Agata Teutsch. Działania będą kontynuowane w roku 2015.

Działania rzecznicze TEA, w tym Koalicji na rzecz Edukacji Antydyskryminacyjnej były na bieżąco relacjonowane na stronie internetowej TEA oraz profilu TEA na Facebooku.

Działania rzecznicze TEA, realizowane w ramach projektów „Dyskryminacja w szkole - obecność nieusprawiedliwiona” oraz „Edukacja antydyskryminacyjna - sprawdzam! wspieram” w roku 2014 były koordynowane przez Martę Rawłuszko i Natalię Saratę. Działania rzecznicze TEA będą kontynuowane w roku 2015.

Cel strategiczny 4

Zbudowanie wizerunku i wzmocnienie potencjału partnerskiego Towarzystwa Edukacji Antydyskryminacyjnej

Cel szczegółowy:

4.1 Budowanie marki TEA jako organizacji opiniotwórczej i eksperckiej w dziedzinie edukacji antydyskryminacyjnej wśród przedstawicieli i przedstawicielek administracji publicznej (szczególnie reprezentującej system edukacji formalnej), systemu edukacji nieformalnej, wśród osób zajmujących się edukacją antydyskryminacyjną (potencjalnych osób członkowskich TEA) i w mediach.

4.2 Opracowanie i upowszechnienie wśród członków/członkiń TEA systemu komunikacji wewnętrznej, służącej swobodnej wymianie informacji.

4.3 Zwiększenie wśród członków/członkiń TEA poczucia identyfikacji z organizacją i zbudowanie współodpowiedzialności za budowanie wizerunku.

Działania medialne w roku 2014 odbywały się głównie w ramach projektu „Dyskryminacja w szkole - obecność nieusprawiedliwiona”.

W okresie od października do grudnia 2014 r. ukazały się w Tygodniku Społeczno - Oświatowym „Głos Nauczycielski” 4 artykuły w cyklu „Nie wykluczaj”.

Artykuły dotyczyły różnych aspektów przeciwdziałania dyskryminacji w szkole i edukacji antydyskryminacyjnej:

- 8 października 2014 r. - „Dostrzec biedę”, wywiad z prof. dr hab. Elżbietą Tarkowską, socjolożką z Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, autorstwa Magdaleny Chusteckiej.
- 29 października 2014 r. - „Czego uczy historia ludobójstwa”, wywiad Maciejem Zabierowskim poświęcony edukacji o Holokauście, autorstwa Marty Rawłuszko.
- 3 grudnia 2014 r. - „Konieczna jest otwartość”, wywiad z Ewą Habich, dyrektorką I Liceum Ogólnokształcącego im. Edwarda Dembowskiego w Zielonej Górze dotyczący reagowania na mowę nienawiści, autorstwa Agaty Teutsch.
- 17 grudnia 2014 r. - „Migać znaczy komunikować się”, wywiad poświęcony komunikacji Głuchych z Małgorzatą Czajkowską-Kisil, nauczycielką polskiego języka migowego, ekspertką kultury Głuchych, autorstwa Marcina Fiedorowicza.

Za działania medialne i promocję w ramach ww. projektu odpowiedzialna była Małgorzata Borowska.

W 2014 roku gościliśmy dwukrotnie w radiowej Trójce w audycjach poświęconych edukacji antydyskryminacyjnej. TEA reprezentowały Magdalena Chustecka i Agnieszka Kozakoszczak.

W lutym numerze "Przeglądu Badań Edukacyjnych" (nr 17(2)/2013) pod red. prof. Marioli Chomczyńskiej-Rubachy ukazał się artykuł Małgorzaty Jonczy-Adamskiej, pt. "Edukacja antydyskryminacyjna a ukryty program nauczania. Słowo i obraz".

6 i 7 listopada 2014 r. miała miejsce konferencja naukowa współorganizowana przez reprezentującą TEA Agatę Teutsch. Konferencja pt. „Gender - edukacja - praca. Cenzury płci i praktyki oporu”, odbyła się na krakowskim Uniwersytecie Pedagogicznym, a jej celem było podjęcie dyskusji nad rolą edukacji antydyskryminacyjnej w zmieniającej się rzeczywistości społeczno-kulturowej.

14 września 2014 Małgorzata Dymowska, Elżbieta Kielak oraz Ewa Stoecker reprezentowały TEA podczas warszawskiego Pikniku Organizacji Pozarządowych, w STREFIE BEZ NIENAWIŚCI czyli przestrzeni organizacji pozarządowych zajmujących się przeciwdziałaniem mowie nienawiści i dyskryminacji.

W 2014 roku Towarzystwo wystąpiło w roli partnera organizacji Stowarzyszenie Trenerów Organizacji Pozarządowych STOP w międzynarodowym projekcie „Doświadczenia edukacji dorosłych osób niewidomych i słabowidzących w Europie”, realizowanego w ramach programu GRUNDTVIG. TEA reprezentowały w projekcie Maja Branka i Katarzyna Sekutowicz.

W 2014 r Dominika Cieślukowska kontynuowała reprezentowanie TEA w Radzie Konsultacyjnej ds. Przeciwdziałania Dyskryminacji Rasowej, Ksenofobii i związanej z nimi

Nietolerancji przy Ministerstwie Administracji i Cyfryzacji. W 2014 odbyło się 6 spotkań Rady.

W 2014 roku wzięliśmy udział w konsultacjach projektu darmowego podręcznika dla klas pierwszych szkół podstawowych. Uwagi do podręcznika przygotowały: Magdalena Chustecka, Małgorzata Dymowska, Ela Kielak i Ewa Stoecker.

Towarzystwo Edukacji Antydyskryminacyjnej pozostaje organizacją członkowską Koalicji na rzecz równych Szans koordynowanej przez Polskie Towarzystwo Prawa Antydyskryminacyjnego. TEA reprezentują Dorota Bregin i Małgorzata Dymowska.

Strona internetowa, komunikacja wewnętrzna:

W roku 2014 Towarzystwo regularnie aktualizowało stronę internetową www.tea.org.pl. Opiekę techniczną nad stroną sprawował nieodpłatnie David Sypniewski. Opiekę merytoryczną sprawowały nieodpłatnie: Małgorzata Jonczy-Adamska i Marta Rawłuszko.

Kontynuowano prowadzenie profilu na portalu społecznościowym www.facebook.com/TEAorg. Profil prowadziły: Joanna Grzymała-Moszczyńska, Małgorzata Jonczy-Adamska oraz Ewa Stoecker.

Dodatkowy profil TEA: <https://www.facebook.com/szkolarownosci> prowadzony jest w ramach projektu „Edukacja antydyskryminacyjna - sprawdzam! wspieram!”.

Podstawowym narzędziem komunikacyjnym w Towarzystwie, poza spotkaniami osobistymi, była tradycyjnie elektroniczna lista mailingowa. Od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 r., członkowie/członkinie Towarzystwa wymienili na liście łącznie 799 wiadomości - czyli średnio 66,5 wiadomości w miesiącu.

Cel 5

Wzmocnienie stabilności instytucjonalnej i finansowej Towarzystwa Edukacji Antydyskryminacyjnej

Cele szczegółowe

5.1 Regularne wzmocnianie motywacji członków i członkiń TEA do pracy społecznej i udziału w życiu TEA.

5.2 Regularne poszerzanie grona członków i członkiń poprzez zapraszanie osób z różnorodnych środowisk i grup społecznych.

5.3 Zbudowanie zaplecza umożliwiającego zarządzanie siecią strukturą TEA.

5.4 Zbudowanie zaplecza technicznego umożliwiającego zarządzanie wiedzą w ramach TEA.

5.5 Zapewnienie rocznego budżetu na minimalnym poziomie umożliwiającym sprawne funkcjonowanie TEA.

5.6 Regularne wzmocnianie kadry zarządzającej TEA.

5.7 Zbudowanie modelu zarządzania TEA.

W 2014 roku Towarzystwo realizowało ww. cel w ramach dwóch projektów: „Dyskryminacja w szkole - obecność nieusprawiedliwiona” (od marca 2014) oraz „Edukacja antydyskryminacyjna - sprawdzam! wspieram” (od listopada 2014).

Celem działań rozwojowych zaplanowanych w ramach projektu „Dyskryminacja w szkole - obecność nieusprawiedliwiona” jest przede wszystkim wzmocnienie stabilności instytucjonalnej TEA w zakresie zarządzania bieżącymi sprawami i komunikacją w TEA. W 2014 roku zostały zrealizowane następujące działania:

- Zatrudnienie osoby zarządzającej bieżącymi sprawami i komunikacją w TEA (menadżerki TEA).
- Aktualizacja zadań i prac podejmowanych w ramach TEA oraz ich podział pomiędzy zarząd, osobę zarządzającą bieżącymi sprawami i komunikacją w TEA oraz członków i członkinie TEA.
- Zaplanowanie i zorganizowanie spotkania strategicznego członków i członkiń TEA dotyczącego ewaluacji realizacji Planu Strategicznego, szczególnie w odniesieniu do zarządzania organizacją i priorytetowych działań Towarzystwa.

W ramach tego projektu w 2014 roku rozpoczęło się także przygotowanie do przeprowadzenia procesu planowania nowej strategii TEA wraz z opracowaniem pisemnym planu. Zadanie to realizują Magdalena Chustecka i Dorota Bregin, członkinie TEA.

Celem działań rozwojowych zaplanowanych w ramach projektu „EA - sprawdzam! wspieram!” jest wzmocnienie stabilności instytucjonalnej i rozwój potencjału TEA przez przeprowadzenie diagnozy stanu organizacji (audytu organizacyjnego) i opracowanie planu rozwojowego w obszarze zarządzania organizacją. Audyt realizuje Lidia Kuczmierowska. W 2014 roku zostały zrealizowane następujące działania:

- Utrzymanie oraz zwiększenie wymiaru godzin pracy menedżerki TEA.
- W ramach audytu:
  - ✓ analiza dokumentów zastanych,
  - ✓ badanie ankietowe wśród osób członkowskich TEA.

Powyższe działania (w obu wymienionych projektach) są realizowane przez koordynatorkę ds. rozwoju instytucjonalnego oraz menedżerkę TEA - Małgorzatę Dymowską, wspieraną merytorycznie i strategicznie przez Zarząd, pracujący społecznie.

Spotkanie strategiczne członków i członkiń Towarzystwa - Czerwcówka

W dniach 6-8 czerwca 2014 odbyło się 5 już spotkanie strategiczne członków i członkiń Towarzystwa. Zostało połączone z Walnym Zgromadzeniem. Dyskusje podczas spotkania przebiegały wokół następujących zagadnień:

- Przygotowanie zmian w statucie TEA.
- Monitoring realizacji planu strategicznego, przygotowanie do planowania strategicznego po roku 2015 (rewizja misji, wizji i celów organizacji).
- System certyfikacji trenerskiej.
- Relacja z działaniami w ramach realizowanych projektów.

Inne działania związane z realizacją 5 celu strategicznego:

W marcu 2014 rozpoczęła pracę tzw. grupa statutowa, która w 2014 roku pracowała w dwóch składach, na pierwszym etapie prac byli to: Piotr Cykowski, Małgorzata Dymowska, Agnieszka Kozakoszczak, Ewa Stoecker, następnie: Piotr Cykowski, Agnieszka Kozakoszczak, Ewa Okroy i Agata Teutsch. Celem pracy grupy było przygotowanie propozycji zapisów statutowych TEA, aby w większym stopniu dostosować statut do zmieniających się sposobów funkcjonowania organizacji.

W 2014 roku podejmowane były działania mające na celu nawiązanie współpracy i poszukiwanie źródeł finansowania. Dorota Bregin i Małgorzata Dymowska spotkały się z szefową i koordynatorem programu Demokracja i Prawa Człowieka Fundacji im. H. Boella.

Celem było przedstawienie TEA oraz rozpoznanie ewentualnej możliwości współpracy i dofinansowania działań TEA w przyszłości.

Struktura TEA, finansowanie w 2014 roku

TEA posiada rosnący, różnorodny zespół współpracowników. Członkinie i członkowie TEA regularnie podejmują działania na rzecz organizacji i realizacji jej celów statutowych, odpłatnie i wolontariacko. TEA posiada kapitał społecznego zaangażowania w postaci członków/kiń oraz ekspertów/tek zewnętrznych ze znaczącą i różnorodną ekspertyzą organizacyjną, merytoryczną, którzy pro bono włączają się w prace TEA.

Spośród członków/kiń TEA rekrutują się wolontariusze i wolontariuszki współpracujące przy realizacji cyklicznych spotkań, w zadaniowych grupach roboczych (ds. certyfikacji, ds. projektów, ds. strategicznych). Ponadto wiele działań TEA konsultowanych jest w gronie całego stowarzyszenia, w ramach społecznego zaangażowania członkiń i członków TEA.

Członkowie i członkinie TEA mają dobre doświadczenia pracy zdalnej, realizowanej w zespołach geograficznie rozproszonych, to osoby posiadające wysokie kwalifikacje eksperckie związane z przeciwdziałaniem dyskryminacji oraz zarządzaniem i realizacją różnorodnych projektów (edukacyjnych, badawczych, monitoringowych, rzeczniczych).

W 2014 roku TEA nie zatrudniało pracowników etatowych, 7 członkiń TEA pracowało na podstawie umowy zlecenie/umowy o współpracy z osobą prowadzącą jednoosobową działalność gospodarczą, 5 osób pracowało w niepełnym wymiarze czasu.

Zarząd pracuje na rzecz TEA społecznie. Jedna członkini zarządu była zatrudniona jako menadżerka wirtualnego biura TEA, odpowiedzialna za koordynację bieżących prac i komunikację w stowarzyszeniu (marzec-październik 2014 r. w wymiarze 20h/mc, przez ostatnie 2 miesiące 2014 roku - 40h/mc).

W roku 2014 odbyło się 11 zebrań Zarządu, 8 w formie osobistego spotkania, 3 zdalnie (21 stycznia - Warszawa, 4 marca - elektroniczne, 6 maja - Warszawa, 6 czerwca - Leszno-Korfowe, 8 czerwca - Leszno-Korfowe, 27 czerwca - Konstancin, 10 lipca - elektroniczne, 29 sierpnia - Warszawa, 6 października - elektroniczne, 20 października - Warszawa, 18 grudnia - częściowo elektroniczne, część zarządu w Warszawie).

TEA nie prowadzi działalności gospodarczej, nie posiada nieruchomości ani kapitału żelaznego. Stowarzyszenie nie posiada biura. Dysponuje jednym komputerem i rzutnikiem. Pozostały niezbędny sprzęt biurowy jest użyczany przez członków i członkinie TEA.

Główne źródła finansowania TEA to środki pozyskane na realizację konkretnych projektów, składki członkowskie oraz darowizny. TEA ma doświadczenie współpracy barterowej z innymi instytucjami.

Sprawozdanie merytoryczne sporządziła:

Ewa Stoecker - członkini Zarządu

Małgorzata Dymowska	prezeska
Dorota Bregin	skarbniczka
Elżbieta Kielak	członkini
Ewa Okroy	członkini